

*Európai Migrációs Hálózat –
Magyarország
XVI. Nemzeti Ülés*

Belügyminisztérium

Sajtófogadó

1051 Budapest, József Attila u. 2-4.

2016. március 30. (szerda)

Egy európai megoldás: cirkuláció

Illés Sándor

elnök

Aktív Társadalom Alapítvány

Vázlat

- Fogalom – Migrációtól a cirkulációig
- Perspektívák - Típusok
- Szakirodalmi csomópontok történeti léptékben
- Népszerűség, sikeresség okai
- Európai sikertelenség okai és következményei
- Új típusú áramlások és a cirkuláció
- Következtetések és javaslatok

Migrációtól a cirkulációig I.

■ **Vándorlás:**

Egyszeri esemény statisztikai (mérési) szempontból

Szokásos lakóhely megváltozása (ritka esemény volt az egyén életútjában)

Többes folyamat térbeli aspektusból, bináris megközelítésmód uralma

6 nélkülözhetetlen elem, kontextus, előzmények (okok-célok...), következmények (integráció...)

■ **Vándorlási rendszer: összekapcsolódó térbeli migrációs folyamatok összessége**

Csoportszintű megközelítés: Vonzó központokkal jellemezhető tömeges áramlások (globális 3db; nagytérségi pl. dél-afrikai, közel-keleti, szingapúri...)

Egyéni szintű megközelítés: A legegyszerűbb vándorlási rendszer 2 összekapcsolódó folyamatból áll az egyén életútjában(pl. visszavándorlás, továbbvándorlás), de ez még nem cirkuláció, mivel a cirkulációhoz legalább 3 összekapcsolódó migrációs folyamat szükséges.

■ **Cirkuláció:** *legalább 3 összekapcsolódó elemből álló vándorlási rendszer, melyben az egyének többes, visszatérő mozgásai zajlanak.*

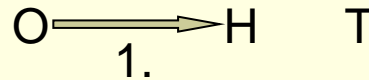
Helytelen magyar fordítása a jogi szakzsargonban:
„körkörös migráció” (Györkös, 2008);
helyesebb: „visszatérő vándorlás” (Töttös, 2014);
„multiple return” magyar nyelvbe ültetése nyitott maradt...

Migrációtól a cirkulációig II.

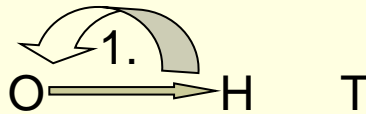
■ A fogadó H ország nézőpontjából

- Az *1. sorszámú bevándorlás* kapcsán történhet: pusztán migráció, ami utána következhet: visszavándorlás vagy továbbvándorlás

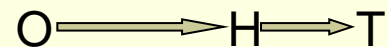
Migráció

Visszavándorlás

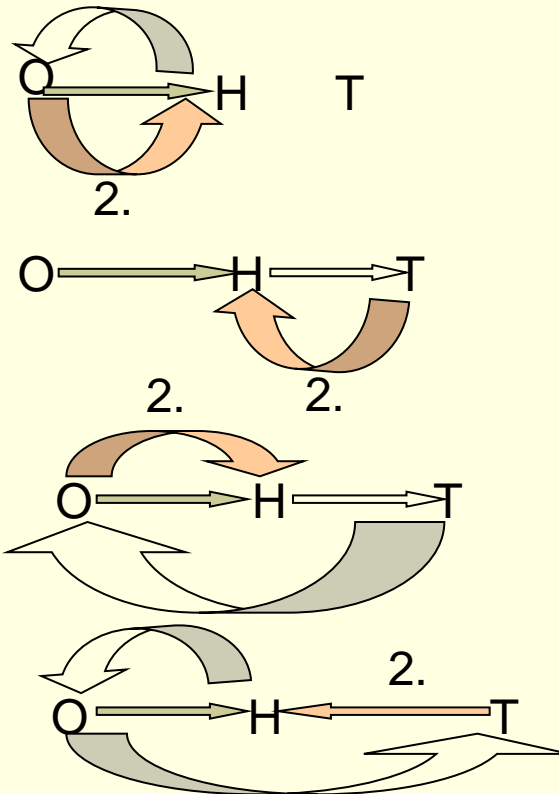
Tovább vándorlás

Migrációtól a cirkulációig III.

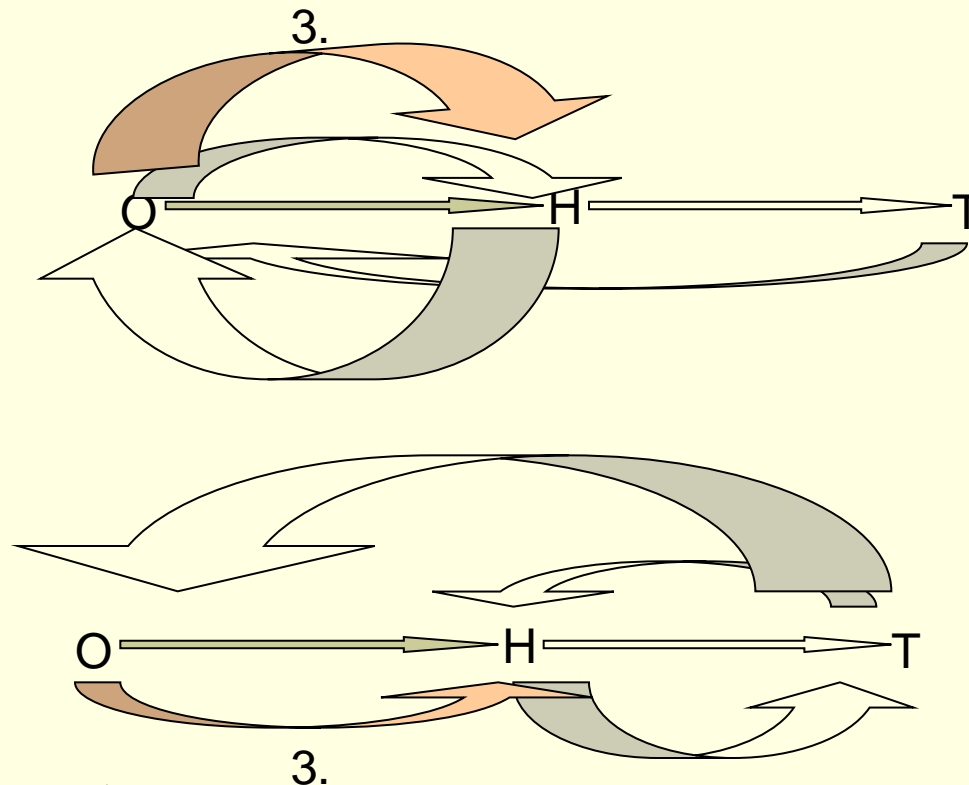
- **A fogadó H ország nézőpontjából**
- *Az 2. sorszámú bevándorlással 4 eset fordulhat elő:*

Cirkuláció

Migrációtól a cirkulációig IV.

- **A fogadó H ország nézőpontjából**
- *Az 3. sorszámú bevándorlással már 16 eset fordulhat elő.*
- *Például:*

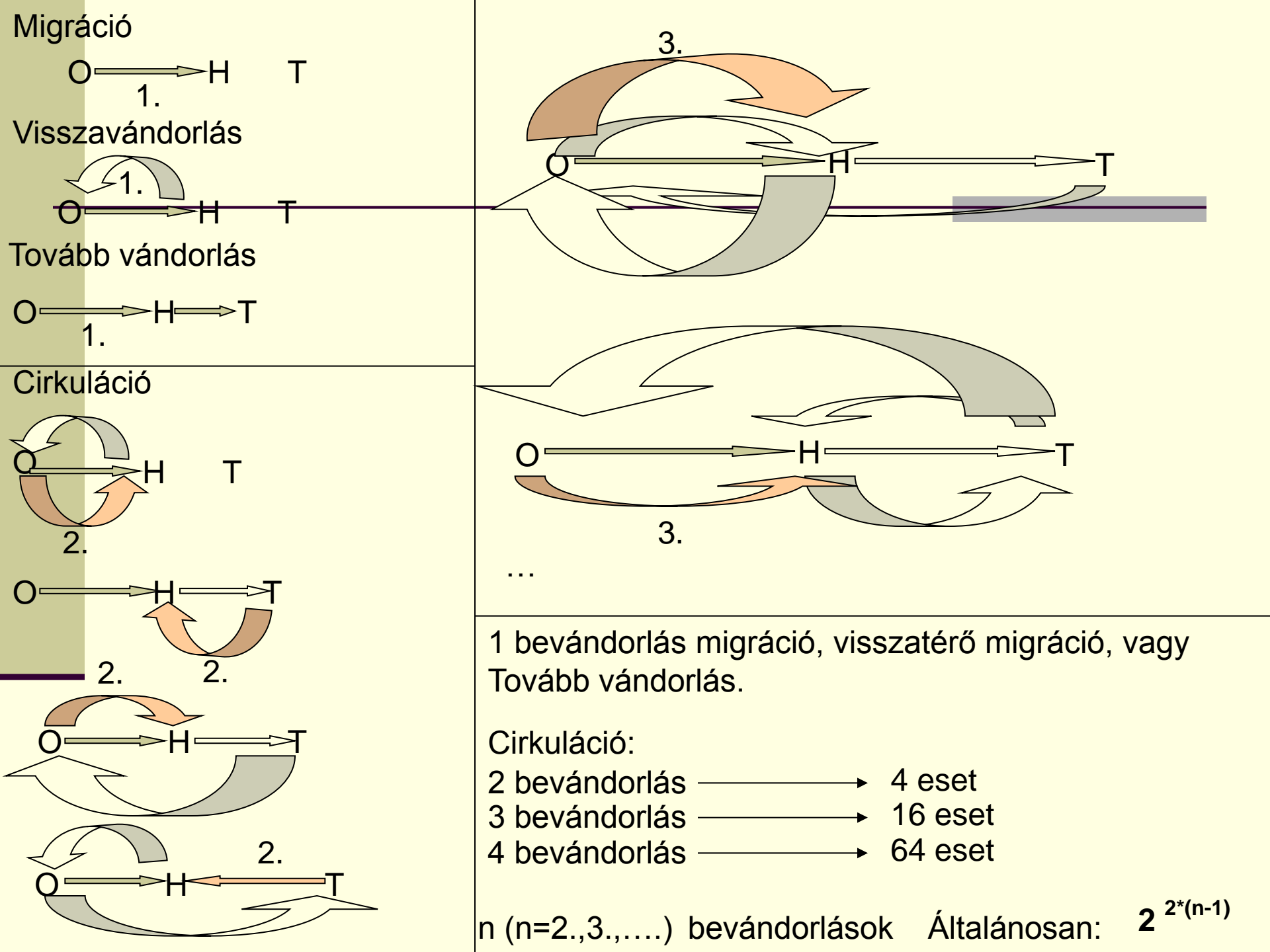
- *... Plusz további 14 eset.*

Migrációtól a cirkulációig V.

- **A fogadó H ország nézőpontjából**
- *Az 4. sorszámú bevándorlással már 64 eset fordulhat elő.*
- *Általánosítva:*

$2^{2*(n-1)}$ eset

n (n=2.,3.,.....) sorszámú bevándorlás

Perspektívák

- Fogadó terület, ország (bevándoló nem állampolgárokra koncentrált – „inward”)
- Küldő terület, ország (kivándorló állampolgárok a figyelem középpontjában – „outward”)
- Tranzit terület, ország - irreleváns
- A mozgások periódusideje (huzamos, szezonális rövid időtávú, ingázó)
- Különböző típusú mozgások összekapcsolódása – „enfolding mobility concept”
- A mobil személyek összetétele (demográfiai, képzettségbeli...)

Típusok

- Jelenleg az alábbi típusokat övezi kiemelt figyelem a nemzetközi migrációs (mobilitási) szakirodalomban:
- - az agyak cirkulációja
- - rövid távú (ideiglenes, szezonális) munkaerő-cirkuláció
- - időskorúak cirkulációja
- - tanulmányi célú cirkuláció (diákok, hallgatók)
- VFR

Szakirodalmi csomópontok történeti léptékben

- Még a mozgásellenes feudalizmusban is – szezonális vándorlások.
- Már a kapitalizmus hajnalán is – belső: industrializációhoz és urbanizációhoz kapcsolódóan (univerzális jelleg); külső pl. „indentured servants”

Népszerűség, sikeresség okai

- „Triple-win mantra” – hit ennek működésében (pl. cirkuláló a hidak felégetése helyett azok ápolásában érdekelt, integrációs erőfeszítések megspórolhatók)
- „Multiple selection”
- „Motility as migration specific capital”

Európai sikertelenség okai és következményei

- Döntően olcsó, jogszabályokkal operáló migrációs politikák kísérlete.
- Szükséges anyagi források allokálásának elmulasztása.
- Problematikát kizárólag harmadik országbeliekre szűkítették le.
- Helyi szereplők hatalommal való felruházásának elmaradása
- Európai bábeli zűrzavar
- 2008-ban kezdődő világgazdasági válság
- 2013-ban kezdődő új típusú, tömeges áramlások

Új típusú áramlások és a cirkuláció

- Heterogenitás: összetételben, okokban, célokban...
- Kvázi turista-vándor-menekült áramlások
- Cirkulációs politika csakis a legkülönbözőbb periódusidejű vándorokra vonatkozhat

Következtetések és javaslatok

- Cirkulációt ösztönző megoldások (mivel a cirkulációt nehéz démonizálni):
 - - többszörös beutazásra jogosító vízumtípusok;
 - - elkülönített járulékok hordozhatósága;
 - - cirkuláló státus kidolgozása
 - - világos és transzparens elvek és gyakorlat

Köszönöm a figyelmet!